Ч. 52. Чернівцї, середа дня 6. (18.) марта 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Отверте письмо

до Впреосьв. Митрополита православного і Впр. ґенерального вікария.

З нагоди основаня рускої ґімназиї в Чернівцях починає ся вже аґітация против неї, а веде єї частина волоского духовеньства разом з тими, що нашу ґімназию назвали „чумою“ („Православная Буковина“), і з т. зв. консервативними Русинами, котрі ріжними дорогами ширять неоправдану чутку, що в новій ґімназиї будуть всїх переводити на „ґаліцияньску“ (уніятску) віру.

Сї слова: ґаліцияньска віра, уніят — у нас надуживають ся. Щоби спинити розвій Русинів на Буковинї, на всїх тих, що дбають о сей розвій, кидає ся безпідставну клевету, що они думають переводити православних на уніятів. Коли-ж навіть у самих уніятів такого наміру не було і нема, коли противно ті уніяти здержують навіть селян від припадків таких, як в Раранчи, то вороги їх закривають лише свою нерадивість до Русинів тим плащиком віри, а що більше, самі піддають селянам думку, що із свого сирітского положеня мають таки вихід — до иньшої церкви, а через то і до збереженя своєї народности. Думаємо, що така аґітация не лежить в інтересї православної церкви і ми на ню звертаємо увагу обох нових достойників церкви православної.

Воюване словом „уніяти“ против православних людий, що заслугували-б радше на підпору, против змагань до просьвіти, оґірчує селян і доводить їх справдї до таких думок, яких собі навіть аґітатори не бажали. Подаємо кілька прикладів: Читальників в селї Роґізнї, звірцевих піонірів просьвіти між селянами, прозиває о. Вольчиньский так офіциально, як і приватно уніятами, і щоби їх просьвітні і господарскі змаганя, їх крамницю і позичкову касу убити, поміг отворити справдїшному у н ї я т о в и п. Матковскому в селї другу „православну“ читальню, против нїбито уніятскої читальнї, отвореної скорше правдивим православним чоловіком п. Піґуляком. Дяк о. Вольчиньского, слухаючи свого пароха, забороняє членам читальнї Рускої Бесїди в Роґізнї сьпівати в церкві, бо каже, що сьпівають „на уніятский лад“, хоть ті люди иньшого сьпіву церковного з роду не чули, лише сьпів в Роґізняньскій церкві. А хоч би навіть до церкви прийшли правдиві уніяти, то й тодї радше треба би їх радо приняти, як проганяти. А щож доперва своїх власних вірних!

Так само поступає собі в оборюючий спосіб о. Микитович против православних читальників в Садаґурі, так в церкві як поза церковю. Не инакше поступає собі о. Левескул в Слободзії-Раранчи, о. Козак в Старих-Мамаївцях, о. Никитович в Давиденах-Зрубі, о. Митрофанович в Топорівцях, о. Дан в Лужанах і т. д. і т. д. О. Попескул і о. Гостюк впоїли в своїх парафіян Русинів, що кожда дитина руска, котра запише ся на науку рускої мови в школї на Манастирску, переступить через то на „ґаліцияньску віру“ (!). Подібних фактів начислив би далеко більше.

В такім поступованю лежить принцип; ті панове хочуть вбити всякий рух культурний у православних Русинів на Буковинї. І тота їх праця не остане ся без наслїдків, лише плоди тої „роботи“ будуть цїлком иньшого роду, як они надїють ся. Сегоднїшні суспільні відносини в культурних краях такі, що жаден нарід не може істнувати без віри, без релїгії, так само як без щоденного кавалка хлїба. Відбирати народови хлїб щоденний, значить его вбивати материяльно; віднимати-ж єму церков, значить вбивати его морально! Жаден нарід, котрий почуває в собі ще якусь силу житєву, не дасть собі нї одно нї друге взяти. А ставить ся єму непоборимі трудности до материяльного житя, то він шукає собі десь инде на земли місця екзистенциї; не задовольняє-ж матерна церков єго духових потреб або відчужує єго від себе, то він вступає до иньшої церкви, або видумує собі, не маючи иньшої церкви перед собою, якусь нову віру, н. пр. штунди.

Наслїдок і конець поступованя сьвящеників румунїзаторів і москвофілів супротив Русинів на Буковинї не може бути також иньший, як природний, як той, на який історія таких відносин вказує. Прозиваючи одиницї або громаду дїяльнїйших православних Русинів, отже людий ініциятиви, живих, оскорбляє ся їх. Они борють ся спершу против напасти, але з часом

ПАМЯТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Володимира І. Масляка.

(Конець).

Инакше консеквенциї ті осудив поет, инакше о них судити не міг, коли доконав ся, що на устах братерство а в серцях злоба кромішна, невсипуща і безпощадна злоба. Кликнув отже во всеуслишаніе:

В своїй хатї своя правда
І сила і воля...

а щоби так було, є і рада на тее:

Учіте ся брати мої,
Думайте, читайте
І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь;
Хто на Матїр забуває
Того Бог карає...

Чи-ж дивно, що на відгомон тих пісень і того твердого кобзаревого слова, сего протесту і сего заповіту, залунало іменем автора всюда, де лиш било хоч одно серце видющого, просьвітного земляка? Чи-ж дивно, що як понесли ся ті пісні голосним рокотом а напуґавши собою гнобителїв Руси і упімнувши синів апостатів, перекіньчиків, перевертнїв на путь праву, вирвано кобзаря з нїдра рідні і кинено его на десятьлїтну салдацку неволю?..

Не дивно! В державі принципів і „абрусенія“ давно вже велено не бути таким людям на волі. Для них прогнане або бурлацтво, неволя і окови, Сибір або смерть — все одно, ким виновник буде. Під одну міру іде Шевченко поруч з Міцкевичом, Рилеєв з Чернишевским; Достоєвский з Костомаровом або Толстойом. Вина протесту против гнобленя народу се їм рівна злоба, а всім народам, що ізбранних синів своїх слухати хотять, однакова доля — „абрусеніє!“

А вже-ж чи дивно, що на вість про судьбу поета так жалібно заридали брати его Українцї, як жалібно задзвонили Київскі дзвони, супроводжаючи своїми звуками его останки на вічний супочин!

Брат незрячих братів менчих не спроневірив ся їм, не забув про них тогдї, як виріс понад них велитом своєї слави. Не спроневірив ся своїй вітчинї, своїй рідні, на котрій, кажучи словами Володимира Спасовича, виріс мов дуб одинокий-велитень в степу розлогім, щоб шопотом своїх гиль і силою свого пня сьвідчити наглядно:

Хто ми, що ми
І чиї ми дїти.

Співчутем тихомирив сльози, розумом навчав, а правдою показував путь-дорогу, кудою іти треба,

Щоб всьміхнула ся
Заплакана мати,

щоби она по довгих злиднях розжила ся в словяньскій великій родинї поруч других сестер своїх в поровень вільна а независима нї від Польщі, нї від Москви.

Не ту місце анї час розводити ся широко і в подробиці входити всїх думок покійного Тараса. Розводимо лишень дрібний ескіз роботи і вчинків Бояна-страдальця, що і за час десятьлїтної неволї своєї, неволї, що его катувала по зьвірски, не відклонював свого уха від того, що єму приязна приносила хвиля з его улюбленої одним одної сторони. Крадьком по кутках крив ся поет в своїй злющій казармі або поза степові скелї над-аральскої пустинї, а пера за весь час не покидав. Кромі численних дум і пісень родять ся під его пером в часї салдацтва і другі поеми. Ту збирав він сюжети до своєї В і д ь м и, Н е о ф і т і в, М о с к а л е в о ї К р и н и ц ї, ту однак потахала горяча душа поетова, звідси вивіз почини тяжкої недуги; ту почув він сам, що огонь его музи не такий вже палкий, як бував давно, коли в кружку своїх другів-приятелів заводив чудовим голосом своїм пісень народ-

відчужують ся від своїх отцїв духовних, чують ся покривдженими і відтрученими від своєї церкви і переступають вкінци до иньшої церкви, тут звичайно до унїятскої, а на Українї з подібних причин до штунди. Таке стало ся в Раранчу, на таке заносило ся в Лужанах і таким вітром віє тепер в Садаґурі, а також в богато других громадах.

Тут не поможе нїчого таким сьвященикам, звертати вину на кого иньшого, на Пігуляка, „Омеляна“, або кого там небудь; не поможе їм вговорювати в себе і в других, що тому хтось иньший винен; нарід о се й не питає навіть, хто тут винен, він хоче мати свою церков, таку, щоби єму промовляла до серця і до розуму, щоби єго пригортала, научала, ублагороднила, а не оскорбляла, відчужувала і відтручувала.

Перехід тут тим лекший, бо необоротні сьвященики вже самі вказують людям, куда они з своєю кривдою мають іти, прозиваючи їх без найменшої причини і вини, людий своєї православної церкви, своїх вірних: „*унїятами*“!...

Тепер великий брак на Буковинї руских сьвящеників; чисто рускі парохії заміщає ся сьвящениками, котрі нїяк не можуть відповісти своїй високій задачі, хоть би навіть до того мали й добру волю. Щоби тому лиху запобігти, докладає н. пр. посол Пігуляк вже від кількох років старань, осягнути для Русинів *православну* народну школу в Чернівцях. Тому спротивляють ся православні отцї духовні одного і другого табора і так похвальні засади руского посла остали ся й до нинї без успіху. По селах же відстрашують вже румунїзатори людий від рускої ґімназиї тим, що дїтям в тій школї грозить перехід на „ґалїцияньску“ віру! А прецїнь иньшим способом запобігти великому недостаткови руского сьвященьства не можна, як посиланєм до рускої ґімназиї руских *православних* дїтий. Староня-ж противників культурного розвою Русинів на Буковинї ідуть як раз против того і коли нїхто не спинить їх роботи, то прийде до того, що руска ґімназия буде дїйсно заповнена головно неправославними рускими дїтьми. З того знов вийде велика шкода не лише для Русинів, але й для православної церкви (для неї навіть більша шкода).

Поступованє супротив Русинів таке, як єго завів пок. Морар-Андрієвич, ще дальше ведене, мусить стати ся дуже грізним для православної церкви, бо нарід мусить в якийсь спосіб ратувати ся. Недостача хлїба жене галицких мужиків із рідного краю, а хиби і недостатки в православній рускій церкві на Буковинї спонукають нарід також до якоїсь самопомочи. Чи то буде стремлїнєм до подїлу дієцезиї, чи вивандровуванєм із власної церкви, сего тепер ще не можна передвидїти і буде залежати від того, яке становище займуть нові достойники церковні супротив руского народу. В некористнім випадку руский нарід буде мусїв якось ратувати ся.

На отсї нездорові обставини, які витворились за 15 послїдних років в православній дієцезиї на Буковинї звертаємо увагу новоіменованих високих достойників церковних і поручаєм їм тепло, заняти ся наведеною справою, поправити хиби, утихомирити обурені уми, привернути нарушене довіріє до проводирів православної церкви та відповісти духовним потребам православних Русинів.

Руска депутация

у гр. пр. митрополита і ґенерального вікарія.

В понедїлок, дня 16-го с. м., явила ся депутация руских народних товариств „Руска Бесїда“, „Народний Дім“, „Руска Рада“ і „Руска Школа“ у впр. митрополита Аркадія Чуперковича, щоби зложити щирі желаня з нагоди Єго іменованя. Депутация складала ся з послів Пігуляка, д-ра Смаль-Стоцкого, надсовітника Винницкого, оо. Воробкевича і Дмитра Козарищука і проф. Шпойнаровского. Речник депутациї, пос. Пігуляк промовив до впр. митрополита так:

Ваше Преосьвященьство!

Представителї руских народних товариств черновецких явились нинї на отсїм місци, щоби повитати Ваше Преосьвященьство з нагоди іменованя Вашого Преосьвященьства митрополитом православної дієцезиї і зложити свої щирі благожеланя.

Клонючи свої голови перед Вашим Преосьвященьством, шле посередно цїла буковиньска Русь поклін новій голові православної єрархії на Буковинї, бо-ж товариства і институциї кождого народу, се живчики народні, се нервові центри живого орґанїзму народного, котрі рушають і керують тим орґанїзмом, та дають почин до висшого, природного розвою єго.

Кождий культурний нарід витворює у себе товариства і институциї всякого рода, але між всякими тими товариствами, институциями, між всякими порядками культурного житя суспільности взагалї, займає институция церкви безперечно перше місце.

Разом із щоденним кусником хлїба становить в своїй сути корм духовний, який подає церква людям, те средство до житя людского, без якого не може жадна людина а тим меньше громада людска істнувати. На підвалинах засад віри і церкви повстала культура, повстали стовариშеня, институциї і всякі иньші культурні порядки й здобутки сьвітскі і они істнують і зростають лише доти, доки стоять безпосередно чи посередно на тім ґрунтї.

Квестия віри і церкви, се перша і послїдна квестия люду і людскости взагалї; без неї неможливі нїякі порядки людскі.

Є на земли всякі жерела сьвітла, але лише одно сьвітло сонця будить і витворює житє і живі істоти; иньші сьвітла самі собою сего не в силї, хоть би які принадні були. Коли зникло-б сьвітло сонця, так зникло би не лише всяке житє на земли, але й всяка краса иньшого сьвітла, бо оно лише пожичкою сонїшного сьвітла сияє.

Оттак пропали-б і всякі культурні здобутки людскі, як би не стало моральних засад віри і церкви.

Отсе погляди проводирів руских товариств на значінє церкви для суспільности, отсе їх засади і переконаня, якими они руководять ся при всякій працї для двигненя і піднесеня руского народу на Буковинї.

Виходячи із отсих засад можемо Ваше Преосьвященьство запевнити, що всяким змаганям Вашого Преосьвященьства для добра православної церкви і добра православної Руси як і взагалї для всїх православних дієцезан на Буковинї не то що не будемо ставити нїяких перепон, але доложимо навіть всїх наших сил, щоби спільними силами з православною, а *рускому народови добре жичливою рускою єрархією*, двигнути і піднести далеко приставший руский нарід на рівню з другими культурно далеко висше поступившими народами.

В тій добрій надії, що перестала вже на сїм місци дотеперішна 15-лїтна періода страшного гоненя руских товариств і перешкод всяким культурним змаганям руского народу на Буковинї; в тій добрій надії, що з Вашим Преосьвященьством вступив в отсї простори дух супокою для православної дієцезиї, дух справедливости для

них і імпровізациї або ставив вигляди на народну орґанїзацию, на розвиток повного народного житя. Заходом ґрафинї Толстой, Щепкина і других почитателїв єго ґенія, вертає поет через Нижний Новгород до Петербурга, але не рано вже було єму думати про подружіє, про вибір судженої, про збудованє хати на Вкраїнї, куда і сам ще раз їздив перед смертию. Она постигла єго скоро. В три роки по виходї з неволї вже єго в живих не було. Переклад *Псальмів Давидових*, *Думки*, *Гостинець*, *Іван Гус*, *Марія* враз з численними письмами на мові московскій і з написаною давнїйше драмою „*Назар Стодоля*“ завершили єго поетичну творчість. І осиротїла Україна по своїм найкрасшім і найлїпшім синови. Бідній вдові-матери прийшлось завчасно поминати єго незлим, тихим словом; розважати єго роботу і фундаментальні вчинки.

А від хвилї смерти великого сьпівака України, що про єго писаня сказала критика ось як: „Шевченко навскрізь поет народний, сьпівав так, як сьпівав би весь нарід руский, ставши на ступенях єго осьвіти“ — від хвилї сеї, як кажу, поминає єго Русь і ті єї сини, що дорожать завітом сьпівака ідеї рікрічно, а з тих поминків рік річно, безнастанно спливають проміні „правди“, проміні сьвітла і справдїшної любови на чим таз ширші і дальші верстви народні.

О, бо вже-ж нїчого так не треба сїй земли нашій, спадщинї по Дажбогових віках, як любови і ще раз любови!

Она підставою моральности, она підставою консеквенциї, она сьвіточем, що тепло пригорнений до серця патріотів, покаже, як поступати, кудою іти нам, щоб чужі нас поважали, свої до свого горнули ся, все готові поборотись за те, що нам найсьвятїйше.

„Іди і працюй“, — каже поет польский Красїньский в своїй поемі „Іридіон“ — „іди і твори, хоч серце твоє марнїти стане, хоч не довіряти меш братам своїм, але іди! Працюй без спочинку, а пережиєш нищих і щасливих, богатих і сьвітлих, а воскреснеш не із сна смерти, але з труду віків і станеш вільним сином неба“!

Чи в Шевченкових творах не ті самі заповіти? Чи-ж не таке саме накликуванє пробиває ся з кождої стрічки єго писем? Чи сам він з собою розмовляє, розмову сю в думку переливаючи, чи картає ворогів або необачних земляків, чи просить і молить, чи Господа славить і єго о поміч для народного дїла благає, він все чистий, все правий, як апостол, предтеча щасливійшої будучности. Єго письма і єго житє — се велике завіщанє землякам а короткими словами таке оно:

Любіть свою землю, свою бувальщину, свій люд! Трудїть ся для свого народу, для своєї землї, просьвічаючи маси простого люду; учіть ся самі, а вірте лишень в свої сили, бо народної твердої роботи не сповнить за вас нї Нїмець, нї Лях, нї Москаль!

Ми-ж не послїдні і не прокляті! Живі жиймо, але так, щоби з житя нашого вийшов слїд, щоби за нашою роботою

Ожили степи, озера
І не верстовії,
А вольнії, широкії
Скрізь шляхи сьвятії
Простелили ся; —

щоби тими шляхами радїли найменчі брати наші, щоби пустиню веселі опанували села.

Инакше, знов кажучи словами поета:

„Пониче
Неначе стоптана трава
І думка наша і слова!

всїх вірних своєї сьвятої православної церкви, як взагалї для всїх змагань людскости і для добра населеня буковиньского, кличемо его Преосьвященьству, митрополитї Аркадію Чуперковичу наше щиро-руске многая лїта і слава!"

На сю промову, котру впр. митрополит вислухав з очивидним зворушенем, відповів впр. митрополит по руски, що ся депутация руских товариств, а тим самим руского народу на Буковинї, означає для него велику честь, котру він вповнї відчуває, і за котру складає щиру подяку, а заразом просить, всїм неприсутним Русинам виразити ту его подяку. Опісля впр. митрополит звинив ся, що буде дальше говорити по нїмецки, бо на превеликий жаль не знає прекрасної рускої мови так, як би сего сам хотїв і як оно належить ся. Отже дальше сказав впр. митрополит по нїмецки більше-меньше так: Найважнїйша річ в житю кождого чоловіка то его людска гідність, а бережене тої людскої гідности повинен уважати кождий честний чоловік своєю найвисшою задачею; а тим більше до сего обовязаний чоловік, що стоїть яко архипастир на чолї церкви, як іменно впр. митрополит сам. Рука в руку з береженем людскої гідности іде справедливість. Архипастир мусить справедливим бути для всїх, особливо де до одної церкви належать ріжні народи, як ось на Буковинї Русини і Волохи. Нїхто не повинен потерпїти від архипастиря якої-небудь кривди; а коли архипастир не потрафить так поступати, то повинен уступити і зробити місце иньшому. Се є засади, котрими впр. митрополит буде руководити ся для добра повірених его архипастирскій опіцї дієцезан. Та не лише словами, але дїлами докаже впр. митрополит, що уміти ме яко честний чоловік все і всюди вступати ся за свої засади. Коли-ж прийшла депутация від буковиньско-руского народу его повитати, то се справляє єму незвичайно велику радість, котра ще збільшає ся запевненем, що речники руского народу будуть впр. митрополита у всїх добрих дїлах підпирати. Нехай же будуть ті заступники народу, а з ними й цїлий руский нарід певні, що впр. митрополит все буде справедливий і безсторонний. Ще раз подякував впр. митрополит руській депутациї за їх щире повитане, по чім делеґати руских товариств розпращали ся з архипастирем.

Від впр. митрополита удала ся руска депутация до ґенерального вікарія о. архимандрита Володимира Репти. Пос. Пігуляк промовив і тут подібно як у впр. митрополита, а о. вікарій відповів по руски, що депутация руска его щиро радує, а ще більшу радість справляє ему приреченя поміч Русинів для добра православних дієцезан. Буковиньскі Русини справдї лишили ся в культурнім розвою далеко позаду, хоч і волоский нарід не дуже то поступив наперед. Щоби піднести той нарід, треба працї не лише на короткий час, але цїлі сотки лїт. Коли однак рускі товариства схочуть підддержати впр. вікарія в его старанях о добро Русинів, то спільними силами безперечно спірнїйше піде дїло. Впр. вікарій буде у своїм дїланю кермувати ся строгою справедливостю, бо єму руский нарід так само любий, як кождий иньший нарід.

По сім слїдувала ще коротка, але сердечна розмова, а потім попращала ся руска депутация з о. вікарієм.

Коли сказати-б що про враженє, яке віднесла руска депутация з тих авдиенций, то треба без упередженя заявити, що враженє було користне, бо впр. митрополит обіцяв бути справедливим і безсторонним, а сего буковиньскі православні Русини даремно добивали ся через цїлих 15 лїт. Руска депутация сповнила свою задачу: повитала щиро нових ерархів церкви і прирекла свою поміч в працї для добра руского народу, а тепер приходить черга на церковних ерархів, доказати свою справедливість і безсторонність дїлами!

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 17. марта 1896.

Нарада над завязанем стоваришеня для пожичок і ощадности відбуде ся в пришлу недїлю, дня 22-го марта о год. 3-ій по пол. в салї Народного Дому в Чернівцях, на котру має честь підписаний запросити всїх, хто рад з свого боку причинити ся до завязаня такого руского стоваришеня на Буковинї. На тім зборі має остаточно ухвалити ся статут такого стоваришеня. Субстрат для наради становить статут, уложений п. Ілар. Окуневским, котрий вже наперед позволив я собі, о скілько число автоґрафованих примірників вистарчало, розіслати деяким тямущим в таких справах нашим людям на те, аби могли его докладно перестудиювати і добре з ним обзнакомити ся. Хто не зможе на нараду прибути, а рад би в статутї поробити які зміни, зволить се завчасу дати знати підписаному, подаючи докладно бажані зміни. Ухваливши в недїлю остаточно текст статута, можна буде за кілька днїв опісля приступити до того, щоб стоваришене нарештї дїйсно завязати. Не стану тут розбирати подрібно засад уложеного п. Ілар. Окуневским статута, скажу лиш, що має ся дїйсну поміч а не здирство наших людий на цїли; але далеко більшу вагу має сей статут своїм моральним боком. Потребу такого стоваришеня всї вже від давно дуже живо відчувають. Починаймо-ж з Богом добре дїло! — Др. Ст. Смаль-Стоцкий.

Преосьв. епископ др. Юліян Пелеш в Перемишли одержав від Єго Сьв. папи Льва XIII. титул і достоїньство пристоятеля трону Єго Сьвятости і ґрафа римского.

Полїтичне товариство в Борщеві вислало на руки пос. Романчука протест против правительственного проекту виборчої реформи, в котрім жадає ся загального, безпосередного, тайного голосованя. Нам здає ся, що сей досить ориґінальний протест не буде мати жадного успіху, бо більшість комісиї для виборчої реформи вже згодила са на заведенє нової пятої куриї..

Пос. др. Іван Зотта, один з проводирів буковиньских Румунів, заслаб, як ми се вже доносили, дуже небезпечно. Старенький проводир занедужав іменно втрете на тиф, до чого долучило ся ще запаленє легких. В широких кругах тїшить ся пос. др. Зотта задля свого людяного товариского житя щирими симпатиями і тому викликують не конче добрі вісти про стан его недуги щире співчуте.

Цїсарске слово. Кілька днїв тому був наш цїсар в Монте-Карльо, де як-раз забавляли ся стрілянем до голубів. Цїсар придивляв ся хвилю забавцї, а відтак каже до одного з своїх товаришів: „Бідні пташки! не розумію, як люди можуть в чімсь такім мати приємність!"

Хлїб за дармо. Вже давно занимали ся економісти питанем, чи не добре було би роздавати мешканцям громад безплатно хлїб, а за се побирати від них якийсь податок. Та доси така розвязка сего питаня була лише мрією; тепер та мрія стала дїйстностю. Громадска рада француского міста Сен-Дені під Парижем вибрала оногди комісию і поручила їй заключити з міскими пекарями умову, аби они мешканцям того міста давали хлїб безплатно, а натомісць діставали з каси громадскої оплату, котру стягано-б яко осібний податок. До того потрібно лише ще позволеня француского мінїстра внутрішних справ.

Страшний випадок. Вчера в понедїлок, дня 16-го с. м., мав фрайтер 41-го полку піхоти Пекурар варту при складї пороху на Горечи. Коли він вернув до вахцимбри, стояв вояк Іван Ончул з набитим карабіном на серединї хати. Пекурар зі страхом втїк, але за ним вибіг Ончул і стрілив до него два рази. Один вистріл ранив Пекурара, все-ж таки удало ся єму добічи до дому Емілїї Байзіґ при руській улици. Там просив о кусень вати, аби заткати собі рану, аж нараз явив ся Ончул і стрілив ще раз до Пекурара, так що той упав мертвий. Опісля стрілив Ончул до себе три рази, але аж третий вистріл ранив его в праве лице. Тяжко раненого відвезли до військового шпиталю. Припускають, що Ончул в приступі божевільства застрілив Пекурара, бо між ними не було жадної сварнї нї ворогован.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИЇ.

—о—

Ред. „Дѣла" у Львові. На Ваше запитане, що порадили-б „реалїсти", „що то у всїм бачать лиш „бездїльність" Русинів", зробити в такім випадку, який приключив ся д-рови Косови з старостою Калуским, просять нас деякі „реалїсти" дати Вам раду, порадити д-рови Косови, аби він, коли сего доси ще не зробив, передовсїм в осібнім письмі до намістника а рівночасно і до мінїстра справ внутрішних представив докладно поступоване п. старости з собою і жадав, аби поучити п. старосту, як з партиями обходити ся. Думаємо, що се поможе. Якби се не помогло, то свого часу ми готові знов з порадою. На кождий спосіб справі се нїяк не прислужило ся, що таку річ замість доводити своєю дорогою до кінця і відтак успіхом в „Дѣлѣ" похвалити ся, розмальовано вже тепер в „Дѣлѣ" в такий спосіб, що він, як се докладно вияснив „опозиціонїст" в нашій „Буковинї", „дїйствує депримуючо, кормить, взмагає апатию."

Ad vocem „бездїльність", то чей і Ред. „Дѣла" порозуміла, про яку бездїльність „реалїсти" ба навіть вже і „опозиціонїсти" говорять. Причеплюючи таку фразу до своєї новинки, Ви тим чей не збиваєте закиду бездїльности; вибачте, коли ми і в тім „патріотичним" подвигу „Дѣла" — в поміщеню такої новинки, не годні добачити народної дїяльности. Та чи тілько всего на той темат?

Телеґрами „Буковини".

З дня 17-го марта 1896 року.

Відень. Цїсар приїхав сюди вчера о год. 8-ій вечером.

Відень. Цїсар надав учителеви ґімнастики при учительскій семинариї в Чернівцях Францови Ґрілїчови золотий хрест заслуги.

Відень. В палатї послів поставили посли Зіс, Мілевский і тов. внесенє з зазивом до правительства, щоби оно підддержало стараня иньщих держав о міжнародне усталене вартости золота і срібла. — Палата докінчила розправу над етатом мінїстерства торговлї. Мінїстер бар. Ґлянц піднїс постепенний поступ на поли почт і телеґрафів. Служба урядників почтових тяжка, особливо в часї рiздвяних і великодних сьвят; отже треба конче дбати о поліпшенє їх биту, однак тут на перешкодї фінанси держави, так що лише по части може правительство перевести свої наміри в дїло. — Пос. Ротт і тов. інтерпелювали в справі заколоту на віденьскім унїверситетї. — Мінїстер фінансів др. Білиньский внїс проект закону, котрим позваляє ся мінеральну оливу уживати безплатно в копальнях нафти для чищеня моторів.

Відень. Wiener Abendpost доносить, що компетентні уряди зарядили вже слїдство в справі демонстраций на віденьскім унїверситетї і рішень нїмецко-національних товариств.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 9-го марта 1896.

		Львів.				*Чернівцї.*		
Пшениця . .	від	7.30	до	7.80	від	7.60	до	7.70
Жито . . .	„	6.25	„	6.50	„	6.20	„	6.25
Ячмінь бров. .	„	5.—	„	6.—	„	4.80	„	4.90
Ячмінь простий	„	4.50	„	5.—	„	5.50	„	5.75
Овес . . .	„	5.30	„	5.90	„	5.10	„	5.25
Ріпак . . .	„	8.20	„	8.75	„	9.25	„	9.50
Горох . . .	„	6.—	„	8.—	„	5.—	„	6.—
Вика . . .	„	0.—	„	0.—	„	0·—	„	0.—
Льнянка . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„	4.25	„	4.75	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	25.—	„	32.—	„	29.—	„	33.—
Конюшина біла	„	45.—	„	65.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	40.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.55	„	4.65

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові око вита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Роґізнї що місяця. Передплата, платна в Роґізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Роґізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні річники Добрих Рад.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.